

Skriftlig begrundelse

I Amsterdamtraktatens protokol om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet, punkt 2, hedder det:

»... de principper for forholdet mellem national lovgivning og fællesskabslovgivning, som Domstolen har udviklet, berøres ikke...«.

I modsætning til i den tidligere traktat er der herved for første gang sket en traktatfæstelse af det såkaldte forrangsprincip, der hidtil alene er fremgået af EF-Domstolens retsskabende praksis.

Europa-Parlamentet har for nylig udtalt, at der hermed er sket en realitetsændring i det traktatmæssige grundlag, idet forrangsprincippet hermed bliver en del af det traktatmæssige grundlag.

I sin dom af 6. april 1998 har Højesteret under præmis nr. 9.2 og 9.6 bl.a. udtalt følgende:

»Det kan ikke i medfør af § 20 overlades til en international organisation at udstede retsakter eller træffe afgørelser, som strider mod bestemmelser i grundloven, herunder dennes frihedsrettigheder. Rigets myndigheder har nemlig ikke selv en sådan beføjelse.«

Samt:

»Danske domstole må derfor anse en EF-retsakt for uanvendelig i Danmark, hvis der skulle opstå den ekstraordinære situation, at det med den fornødne sikkerhed kan fastslås, at en EF-retsakt, der er opretholdt af EF-Domstolen, bygger på en anvendelse af Traktaten, der ligger uden for suverænitetsafgivelsen ifølge tiltrædelsesloven.«

Keld Albrechtsen (EL):

Når jeg har stillet dette spørgsmål til statsministeren og gerne vil have det besvaret i dag, er det jo, fordi et stort flertal i Folketinget i morgen vil vedtage loven om Amsterdamtraktaten, og fordi Amsterdamtraktaten er i modstrid med den dom, som Højesteret forleden afsagde.

For det er jo sådan i Amsterdamtraktaten, at der blev det fastslået, at EF-Domstolen går forud for dansk ret, og at det er EF-Domstolens afgørelse, der gælder, hvis der er uenighed mellem EU og et medlemsland. Men Højesteret har jo sagt, at der kan være tilfælde, hvor EF-domme og EF-retsakter ikke kan komme til at gælde her i Danmark, fordi de strider mod grundloven.

Derfor vil jeg bede statsministeren forklare, hvordan man vil få bragt det i overensstemmelse med Højesterets dom.

Statsministeren (Poul Nyrup Rasmussen):

Jeg ser intet behov for ændringer i de eksisterende forhold. Højesteret har vanen tro formuleret en overordentlig klog, klar og præcis dom, som ikke giver regeringen anledning til at ændre sin praksis og heller ikke giver regeringen anledning til yderligere initiativer.

Keld Albrechtsen (EL):

Så vil jeg godt spørge statsministeren, om det ikke er korrekt, at i Amsterdamtraktatens protokol om det såkaldte nærhedsprincip – som jo altså ikke handler om nærhed – slås det fast, at de principper for forholdet mellem national lovgivning og fællesskabslovgivning, som Domstolen har udviklet, ikke berøres, altså at det godkendes, at EF-Domstolen er den øverste myndighed i EU, og at hvis der bliver modstrid eller uenighed, så gælder EF-Domstolens afgørelser og ikke den danske regerings eller Folketingets eller Højesterets.

Det er da et problem, som regeringen ikke kan tillade sig bare at feje ind under gulvtæppet, og jeg kan slet ikke forstå, at man er indstillet på i morgen at vedtage en lov, som ikke tager højde for, at der her er en direkte modstrid mellem, hvad Højesteret har fastslået, og det, der står i Amsterdamtraktaten. Men jeg vil spørge statsministeren, om han er klar over og enig med mig i, at Amsterdamtraktaten indeholder det problem, altså om statsministeren er klar over, at Amsterdamtraktaten fastslår, at EU-retten har ubetinget forrang frem for dansk ret.

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det fornemme ved Højesterets dom var jo netop, at den anfægtede det synspunkt, der ellers har været gældende siden 1964, nemlig at EF-retten automatisk har forrang for national ret, og utroligt nok er jeg enig med statsministeren i, at det var kloge ord fra Højesteret. Men samtidig må man vel sige – og det må regeringen vel også være enig i – at Højesteret ellers i den grad sendte spørgsmålet om grænsedragningen mellem EU-kompetence og national kompetence til hjørnespark, nemlig ud til et ansvar for politikerne at prøve at komme videre med, og derfor er mit spørgsmål til statsministeren: